

KEURUSSELÄN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON  
YHTEISTOIMINTA-ALUEEN

**SUUNNITELMA ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUIDEN SEKÄ  
ELÄINTEN TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN  
VALVONNAN JÄRJESTÄMISEKSI**

v. 2020-2024, päivitys vuodelle **2022**

Jämsä, Keuruu, Kuhmoinen, Mänttä-Vilppula, Ruovesi, Virrat

<b>1 JOHDANTO</b>	<b>3</b>
<b>2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ</b>	<b>3</b>
<b>3 VOIMAVARAT</b>	<b>4</b>
3.1 RESURSSITARPEEN KARTOITUS.....	4
3.2 HENKILÖRESURSSIT, VASTUUALUEET JA TYÖNJAKO.....	4
3.3 HENKILÖKUNNAN PÄTEVYYDEN JA OSAAMISEN VARMISTAMINEN SEKÄ TÄYDENNYSKOULUTUSSUUNNITELMA .....	4
3.4 YKSITYINEN PALVELUNTARJONTA.....	5
<b>4 TIETOJÄRJESTELMÄT</b>	<b>5</b>
<b>5 YHTEISTYÖ JA VIESTINTÄ</b>	<b>5</b>
5.1 TIEDOTUS JA VIRANOMAISTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ .....	5
5.2 ERITYISTILANNEVIESTINTÄ .....	6
<b>6 MAKSUT</b>	<b>6</b>
<b>7 VALVONNAN TOIMEENPANO</b>	<b>6</b>
7.1 HANKKEET JA PAINOPISTEALUEET .....	6
7.2 ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA .....	7
7.2.1 <i>Eläintautivalmius</i>	7
7.2.2 <i>Eläintautiepäilyt ja -tapaukset</i>	7
7.2.3 <i>Terveysvalvontaohjelmat</i>	7
7.2.3.1 <i>Siipikarjan salmonellavalvontaohjelma</i>	7
7.2.3.2 <i>Lampaiden ja vuohien maedi-visna ja scrapie</i>	8
7.2.3.3 <i>Vesiviljelylaitosten terveystarkastus ja BKD-valvonta</i>	8
7.2.4 <i>Muu tautiseuranta</i>	8
7.2.5 <i>Eläimistä saatavat sivutuotteet</i>	8
7.2.6 <i>Vienti ja tuonti EU:n ulkopuolisten maiden osalta</i>	8
7.2.7 <i>Elävien eläinten ja eläimistä saatavien muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden sisämarkkinakauppa</i>	8
7.2.7.1 <i>Sisämarkkinatuonti</i>	9
7.2.7.2 <i>Sisämarkkinavienti</i>	9
7.3 ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA .....	9
7.3.1 <i>Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus</i>	10
7.3.2 <i>Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus</i>	10
<b>8 ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUJEN TOIMEENPANO</b>	<b>11</b>
8.1 PERUSELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT JA TUOTOELÄINTEN TERVEYDENHUOLTO .....	11
8.2 KIIREELLINEN ELÄINLÄÄKÄRINAPU.....	11
<b>9 OHJAUS</b>	<b>12</b>
9.1 SUUNNITELMAN ARVIOINTI JA TOTEUTUMISEN VALVONTA .....	12
9.2 KOULUTUS JA TYÖNOHJAUS.....	12
<b>10 LAATU</b>	<b>12</b>
<b>11 SEURANTA JA RAPORTOINTI</b>	<b>12</b>
11.1 ANNETTUIEN KIELTOJEN JA MÄÄRÄYSTEN NOUDATTAMINEN .....	12
11.2 VASU-RAPORTOINTI .....	12
11.3 MUUT VIRANOMAISTEN PYYTÄMÄT RAPORTIT JA TILASTOT.....	13
11.4 ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUJEN KÄYTÖN TILASTOINTI .....	13
<b>LIITTEET</b>	<b>14</b>
LIITE 1. RESURSSITARPEEN KARTOITUS.....	14
LIITE 2. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON TEHTÄVÄNKUVAUKSET JA TYÖNJAKO .....	17
LIITE 3. SUBVENTIOT .....	19
LIITE 4. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON TILASTOT V. 2020 .....	20
LIITE 5. VIRKATEHTÄVÄT KEURUSSELÄN ALUEELLA.....	21

# 1 JOHDANTO

Tämä suunnitelma on osa Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa. Kunnan laatimasta suunnitelmasta säädetään eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 10§:ssä.

Suunnitelman laatimisesta on vastannut ympäristöterveyspäällikkö Anne Vornanen. Suunnitelmaa kirjoitettaessa on käytössä ollut valtakunnallinen EHO 2015-2021.

## 2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Keurusselän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue aloitti toimintansa 1.1.2009. Keuruun ympäristölautakunnan alaisella Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimistolla on seitsemän kaupungineläinlääkärin virkaa (kuuden viran osalta eläinlääkärin sijoituspaikka on määritelty ja yksi viroista on sijaistavan kaupungineläinlääkärin virka) ja yksi valvontaeläinlääkärin virka. Kaikki kaupungineläinlääkärin virat ovat täytettyinä.

Eläinlääkintähuoltolain tavoitteena on mm. lisätä ennaltaehkäisevää toimintaa eläinlääkintähuollossa. Ennaltaehkäisyllä pyritään eläinten hyvinvoinnin turvaamiseen vähentämällä sairauksien esiintyvyyttä ja niistä aiheutuvia ongelmia. Lisäksi pyritään suomalaisen maa- ja elintarviketalouden taloudellisen tuloksellisuuden ja elintarviketurvallisuuden parantamiseen. Lailla tavoiteltiin terveydenhuoltosopimusten laajaa käyttöönottoa eläinlääkintähuollossa. Tuotantoeläinten terveydenhuolto on osa kunnan peruseläinlääkäripalvelua.

Keurusselän alue toteuttaa eläinlääkäripäivystyksen yhdessä muiden Keski-Suomen maakunnan yksiköiden kanssa. Valvontatehtävien toteutuksen turvaamiseen tähdätään siten, että valtio ostaa kunnilta eläinsuojelu- ja eläintautilain mukaiset valvontatehtävät. Pääsääntöisesti valtion toivomuksena valvonnan toteutuksessa on yhteistoiminta-alueille perustettavat valvontaeläinlääkärien virat. Valvontaeläinlääkärin virka Keurusselän yhteistoiminta-alueella on mahdollistanut eläinsuojeluvalvonnan tehostamisen sekä jäävittömän hoitamisen. Vuoden 2020 alkupuolella valvontatehtäviin osoitetun resurssin määrä kasvoi 0,4 htv:lla, kun sijaistavan kaupungineläinlääkärin tehtävänkuvaa sisällytetään 0,4 htv:ta valtion valvontatehtäviin

Eläinlääkintähuollon kehittämisessä tulee huomioida myös meneillään oleva yhteiskunnallinen ja elinkeinorakenteen muutos: lemmikkieläinten merkityksen kasvu ja maatalouden rakennemuutos. Maatalouden kannattavuuden ongelmat asettavat paineita myös eläinlääkintähuollon toteutukselle ja korostavat ennalta ehkäisevän toiminnan merkitystä.

Eläinlääkinnän yksityissektorin määrän lisääntyminen ja kohoava laatutaso tuo asiakkaille odotuksia myös kunnan tuottamien ja järjestämien palveluiden osalta. Eläinlääkintähuollon kehittämistarpeita arvioitaessa tulisi huomioida kunnan perinteisen näkökannan - kulujen hallinta - lisäksi myös asiakasnäkökulma - laadukkaat, kaikkien saatavilla olevat palvelut. Kunnan lemmikkieläimille tarjoamaa päiväaikaista eläinlääkäriapua ja päivystysaikana ostopalveluna järjestämää palvelua ei pidä aliarvioida. Kunnan velvollisuus on kuitenkin peruseläinlääkäripalvelujen varmistaminen, jos yksityistä palveluntarjontaa ei alueella ole tarjolla riittävästi. Myös hevosten määrä on alueella suuri ja se vaatii omalta osaltaan riittävää eläinlääkäriresurssia.

Peruseläinlääkäripalveluiden tuotantoa varten yhteistoiminta-alueella on kuusi eläinlääkärin vastaanottoa, yksi jokaisessa kunnassa. Jokaisella vastaanotolla työskentelee vain yksi eläinlääkäri. Ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasopimuksen mukaan jokaisessa sopimuskunnassa tulee olla vakituinen toimipiste.

## 3 VOIMAVARAT

### 3.1 Resurssitarpeen kartoitus

Suunnitelmaa varten on päivitetty resurssitarvekartoitus tammikuussa 2021 käyttämällä lomaketta ”Resurssitarpeen kartoitus” (liite 1).

### 3.2 Henkilöressit, vastualueet ja työnjako

Eläinlääkintähuollon palvelut tuotetaan omalla henkilöstöllä ja lemmikkieläinpäivystyksen järjestämistapa on ostopalvelu. Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston seitsemän kaupungineläinlääkäriä tuottavat peruseläinlääkäritasoiset palvelut mukaan lukien kiireellinen eläinlääkärinapu hyöty- ja lemmikkieläimille virka-aikana. He vastaavat myös hyötyeläinpäivystyksestä. Kaupungineläinlääkäreistä yksi (Ruoveden toimipisteen kaupungineläinlääkäri) toimii myös vastaavana eläinlääkärinä tehtävänä (20 % työajasta) eläinlääkäreiden henkilöstöhallinnollisia tehtäviä. Yhden kaupungineläinlääkärin työnkuva on sijaistava (60 % työajasta) ja toimipiste on ollut 1.3.2020 alkaen Jämsässä. Hän osallistuu Jämsästä käsin hyöty- ja lemmikkieläinten hoitamiseen silloin, kun hän tehtävänkuvansa mukaisesti sijaistaa jotakin kaupungineläinlääkäreistä. Sijaistava kaupungineläinlääkäri osallistuu myös hyötyeläinpäivystykseen sijaistuksiensa mukaisesti. Sijaistavan kaupungineläinlääkärin tehtäviin kuuluu myös valtion valvontatehtäviä 40 % työajasta.

Ympäristöterveyspäällikkö vastaa eläinlääkintähuollon henkilöstöasioista, resursseista sekä työnjaosta. Valvontaeläinlääkäri huolehtii eläinsuojelu- ja eläintautilain mukaisista valvontatehtävistä yhdessä sijaistavan kaupungineläinlääkärin kanssa sekä elintarvikevalvonnasta eläinperäisiä elintarvikkeita valmistavien laitosten ja maidontuotantotilojen osalta. Myös kaupungineläinlääkärit osallistuvat tarvittaessa valvontatehtävien toteutukseen jääviysnäkökohdat huomioiden. Tarkempi toimintayksikön työnjako ilmenee tehtävänkuvauksesta (liite 2). Eläinlääkintähuollon toimistotehtävistä vastaa toimistonhoitaja.

### 3.3 Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen sekä täydenniskoulutussuunnitelma

EU:n uusi valvonta-asetus (EU) 2017/625 muodostaa puitteet koko elintarvikeketjun valvonnalle. Valvonta-asetuksen tavoitteena on varmistaa, että elintarvikeketjua koskevaa EU-lainsäädäntöä sovelletaan jäsenvaltioissa asianmukaisesti ja yhtenäisesti. Valvonta-asetus koskee ennen kaikkea viranomaisten toimintaa. Valvonta-asetuksen 5. artiklan mukaan virallista valvontaa ja muita virallisia toimia suorittavan henkilöstön on saatava toimivaltaansa kuuluvalla alalla asianmukaista koulutusta, jonka ansiosta se voi hoitaa tehtävänsä pätevästi ja suorittaa virallista valvontaa ja muita virallisia toimia johdonmukaisella tavalla. Henkilöstön on pysyttävä ajan tasalla toimivaltaansa kuuluvalla alalla ja saatava tarvittaessa säännöllistä lisäkoulutusta. Laissa eläinlääkärin ammatin harjoittamisesta säädetään, että eläinlääkärin ammatin harjoittaja on velvollinen ylläpitämään ammattitaitoaan sekä perehtymään ammattitoimintaansa koskeviin säännöksiin ja määräyksiin. Työnantajan tulee luoda edellytykset sille, että ammatinharjoittaja voi osallistua tarvittaessa ammatilliseen jatkokoulutukseen.

Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman mukaan ympäristöterveydenhuollon henkilökunnan olisi päästävä osallistumaan ammatilliseen täydenniskoulutukseen vähintään kahdeksana päivänä vuodessa. KVTESin mukaan henkilöstölle suositellaan vähintään kolme koulutuspäivää vuodessa. Ympäristöterveyspäällikkö laatii henkilöstön koulutussuunnitelman ja huolehtii siitä, että koulutuksiin varataan tarvittavat määrärahat. Viranhaltijoiden koulutuksista pidetään kirjaa.

Ennen **työ- tai virkasuhteen** solmimista varmistetaan henkilöstön pätevyys työ- ja opiskelutodistuksin sekä tarkistamalla eläinlääkärinoikeudet Ruokaviraston ylläpitämästä eläinlääkärirekisteristä: <https://palvelut2.evira.fi/elainlaakarihakku/>

Jyväskylän kaupunki vastaa Keski-Suomen yhteisen lemmikkieläinpäivystyksen järjestäjänä ostopalvelun tarjoajan osalta osaamisen ja pätevyyden varmistamisesta sopimuksen mukaisesti.

### 3.4 Yksityinen palveluntarjonta

Keurusselän yhteistoiminta-alueella on yhteensä ainakin 9 yksityistä eläinlääkärinä, joista osa työskentelee yksityisillä eläinklinikoilla hoitaen pääasiassa pieneläimiä. Klinikat toimivat pääsääntöisesti vain arkisin ja ne ottavat mahdollisuuksiensa mukaan vastaan myös kiireellistä hoitoa vaativia potilaita. Hyötyeläimille ja hevosille palveluita tarjoaa (joko yhteistoiminta-alueen sisältä tai ulkopuolelta käsin) muutama yksityinen eläinlääkäri. Hyötyeläinten ja hevosten osalta yksityinen palveluntarjonta kohdistuu sekä kiireellisiin että ei-kiireellisiin sairastapauksiin sekä terveydenhuoltoon.

Yksityisillä toimijoilla ei ole sitovaa velvoitetta vastata kiireellistä hoitoa vaativista sairastapauksista. Kiireellinen eläinlääkärin avun antaminen kaikille eläinlajeille kuuluu kunkin kunnaneläinlääkärin tehtäviin.

## 4 TIETOJÄRJESTELMÄT

Elävien eläinten tuonnissa ja sisämarkkinakaupassa käytetään TRACES-järjestelmää. Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston yhteistoiminta-alueen eläinlääkäreistä TRACES-sovellusta käyttää valvontaeläinlääkäri. Tunnukset sovellukseen on myös osalla praktikkoeläinlääkäreistä.

Kaupungineläinlääkärit käyttävät terveydenhuollon seurantajärjestelmiä eli Nasevaa (naudat) ja Sikavaa (siat). Lisäksi heillä on käytössään eläinlääkäriohjelmisto (Provet tai KliniQ), joka toimii potilaskortisto-, laskutus-, raportointi- ja lääkekirjanpito-ohjelmana.

Valvontaeläinlääkärillä ja sijaistavalla kaupungineläinlääkärillä on käytössään Tervekuu-ohjelmisto. Tervekuu-ohjelmistolla tehdään mm. tarkastuspöytäkirjat ja ylläpidetään valvontakohderekisteriä. Myös kaupungineläinlääkäreillä on tunnukset ohjelmaan.

Ohjelmien käyttöön liittyviin koulutuksiin osallistutaan tarpeen mukaan.

## 5 YHTEISTYÖ JA VIESTINTÄ

### 5.1 Tiedotus ja viranomaisten välinen yhteistyö

Keuruun kaupungin internetsivuilla on tietoja eläinlääkintähuollon toiminnasta sekä henkilöstön yhteystiedot ja päivystysnumerot. Kutakin yhteistoiminta-alueen kuntaa on myös pyydetty lisäämään linkki näihin tietoihin omille nettisivuilleen. Tarvittaessa tiedotetaan eläinlääkintähuoltoa koskevista asioista myös paikallislehdissä. Tiedottamisessa noudatetaan Keuruun kaupungin tiedottamisperusteita. Keurusselän ympäristölautakunnan päätökset ja esityslistat ovat nähtävillä Keuruun kaupungin nettisivuilla.

Eläintautilaissa ja eläinsuojelulaissa on säännöksiä eri viranomaisten velvollisuuksista ilmoituksiin ja yhteistyöhön eläntauti- ja eläinsuojelutapauksissa. Aluehallintovirastot, Ruokavirasto ja paikalliset poliisilaitokset ovat tärkeimmät viranomaisyhteistyötahot. Lisäksi yhteistyötä tehdään paikallisten sosiaali- ja terveystieteiden sekä maaseutuhallinnon viranomaisten kanssa. Yhteistyötä ja yhteydenpitoa ylläpidetään puhelimitse ja sähköpostilla sekä mm. palaverin, yhteistarkastuksen ja ilmoitusmenettelyin.

Ympäristöterveyspäällikkö vastaa viime kädessä kokonaistiedottamisesta.

## 5.2 Erityistilanneviestintä

Erityistilanneviestintä on kuvattu Keurusselän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen valmiussuunnitelmassa erityistilanteita varten.

## 6 MAKSUT

Keurusselän alueen eläinlääkärivastaanotoilla peritään asiakasmaksut kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaisesti. Tämän lisäksi asiakkaalta peritään Keurusselän ympäristölautakunnan päätöksen mukaisesti klinikkamaksu jokaisen käynnin yhteydessä. Maksun suuruus on 5 € asiakaskäyntiä kohden. Useamman eläimen käynnistä peritään enintään 10 €/käynti ja ulkopaikkakuntalaisilta 20 €/käynti.

Päivystyspuhelimesta (keskitetty yhteydenottopalvelu, mistä vastaa Jyväskylän kaupunki) asiakkaalta peritään maksu minuuttiveloituksen mukaan. Ostopalveluna tuotetun pieneläinpäivystyksen ostosopimuksessa on vahvistettu palveluntuottajan tarjousasiakirjoissa ilmoittamat maksut eläinten omistajilta.

Muut maksut perustuvat Keurusselän ympäristölautakunnan hyväksymään taksaan.

Keurusselän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kunnissa maksetaan hyötyeläinten omistajille subventiokorvausta (liite 3).

## 7 VALVONNAN TOIMEENPANO

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan tavoitteena on toteuttaa eläintautilainsäädännössä, eläinsuojelulainsäädännössä ja eläinten lääkitsemislainsäädännössä asetettuja päämääriä. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa toteutetaan alue- ja paikallistasolla. Valvonnan suuntaamisessa pyritään riskiperusteisuuteen ottaen kuitenkin huomioon säädösten edellyttämät vaatimukset. Valvontaa suoritetaan sekä ennalta suunniteltuna valvontana että epäilyyn perustuvana valvontana. Suunnitelmassa käytetään hyväksi aiempien vuosien toteutumaa (liite 4).

### 7.1 Hankkeet ja painopistealueet

Painopisteet ovat Keurusselän yhteistoiminta-alueella valtakunnallisen valvontasuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2021 hankkeet ja painopisteet ovat:

Eläinten terveys:

- Osallistutaan eläintautivalmiusharjoitukseen, jos sellainen järjestetään valtakunnallisesti
- Naudoilla, sioilla, kanoilla tai kalkkunoilla todetun salmonellan alkuperän ja levinneisyyden selvittämisen tehostamisen

Sivutuotevalvonta:

- Tilojen sivutuotevalvonta erityisesti raatojen säilytys, keräily ja hävitys

## 7.2 Eläinten terveyden valvonta

Eläintautivalmiudesta ja tehtävien hoitamisesta on tehty erillinen sisäinen työnjako (liite 5, Virkatehtävät Keurusselän alueella). Vuoden 2020 alkupuolella yksi kaupungineläinlääkäri (sijaistava) on ottanut tehtäväkseen osan säännöllisestä eläintautivalvonnasta. **Vuoden 2022 alussa valvontaeläinlääkäriin virka on avoin ja täyttämättä hallintovalituksen vuoksi.**

### 7.2.1 Eläintautivalmius

Varautuminen helposti leviävien eläntautien leviämisen uhkaan on keskeinen osa eläinten terveyden valvontaa. Keurusselän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella eläintautivastustuksen toteutumisesta vastaa valvontaeläinlääkäri. Keurusselän Keuruun toimipisteen kaupungineläinlääkäri Jenni Suolaniemi on nimetty 2019 valmiuseläinlääkäriksi.

Vaarallisissa ja/tai helposti leviävissä eläntautitapauksissa valvontaeläinlääkäri ja Ruokaviraston valmiuseläinlääkärit osallistuvat ensisijaisesti tautipurkauksen hoitoon. Näissä tilanteissa välttämättömiä eläinlääkintähuollon tehtäviä ovat kiireisen eläinlääkäriavun antaminen kaikille kotieläimille sekä kiireelliset eläinsuojelutapaukset. Kaupungineläinlääkärit huolehtivat näistä tehtävistä. Tarvittaessa tautipurkauksen hoitoon irrotetaan kaupungineläinlääkäreitä häiriötilannesuunnitelman mukaisesti ympäristöterveyspäällikön päätöksen mukaisesti.

Häiriötilanteisiin varautumista varten on laadittu suunnitelma.

### 7.2.2 Eläintautiepäilyt ja -tapaukset

Kaupungineläinlääkärit ilmoittavat aluehallintovirastolle viipymättä vastustettavan eläintaudin epäilystä tai todetusta taudista. Ilmoituksen voi tehdä myös valvontaeläinlääkäri. Helposti leviävästä, vaarallisesta ja uudesta vakavasta eläintaudesta on ilmoitettava aluehallintovirastolle välittömästi, myös päivystysaikana. Kaupungineläinlääkärit lähettävät kuukausiyhteenvedot muiden tarttuvien tautien osalta kuukausittain seuraavan kuukauden 15. päivään mennessä aluehallintovirastolle.

### 7.2.3 Terveysvalvontaohjelmat

Terveysvalvontaohjelmiin kuuluvien tilojen lukumäärä käy ilmi resurssitarvekartoituslomakkeesta (liite 1). Valvontaeläinlääkäri ja kaupungineläinlääkäri (sijaistava) huolehtii terveystarkastusohjelmien valvonnasta, niihin liittyvistä tarkastuksista ja kirjanpidosta. Terveystarkastusohjelmiin liittyneistä tiloista pidetään kirjaa ja terveystarkastusohjelmiin liittyviä asiakirjoja hallinnoidaan tietojärjestelmäohjelmisto Tervekuun avulla.

#### 7.2.3.1 Siipikarjan salmonellavalvontaohjelma

Siipikarjan salmonellavalvontaohjelman osalta seurataan toimijan toteuttaman näytteenoton säädöstenmukaisuutta tarkastamalla näytteenottoon liittyvät asiakirjat viranomaisnäytteenoton yhteydessä. Parvista toimitetut saapumisilmoitukset ottaa vastaan ja tallentaa valvontaeläinlääkäri. Siipikarjan salmonellavalvontaohjelman tilakohtaista toteutumista seurataan vuosittain myös eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterien avulla sekä muista syistä tehtävillä tilakäynneillä. Tavoitteena on saada kaikki kananmunia tai siipikarjanlihaa myyvät/luovuttavat tilat valvonnan piiriin. Jos

havaitaan, että pakollista terveystarkastustaohjelmaa ei ole noudatettu säädösten mukaisesti, ryhdytään aluehallintoviraston ohjeistuksen mukaisesti toimenpiteisiin.

### **7.2.3.2 Lampaiden ja vuohien maedi-visna ja scrapie**

Ohjelmiin kuuluvat tarkastukset ja näytteenotot tehdään omistajien pyynnöstä, vastuu ohjelmien noudattamisesta ja tarkastus- sekä näytteenottotarpeen ilmoittamisesta ajoissa (viimeistään kaksi viikkoa ennen viimeistä mahdollista näytteenottopäivää) on toimijalla.

### **7.2.3.3 Vesiviljelylaitosten terveystarkastus ja BKD-valvonta**

Vesiviljelykohteita valvoo ja tarkastukset suorittaa kaupungineläinlääkäri (sijaistava, ks. liite 5.). Tarkastustiheys ja näytteenotto suoritetaan valtakunnallisen vesiviljelylaitosten valvontasuunnitelman sekä mahdollisten aluehallintovirastolta saatujen lisäohjeiden mukaisesti. Tarkastuksissa käytetään Ruokaviraston tarkastusta varten suunnittelemaa lomaketta, josta toimitetaan kopio aluehallintovirastolle ja Ruokavirastoon.

Vapaaehtoisen BKD-valvonnan osalta toimija vastaa valvontakäyntien tilaamisesta ajallaan. Siltä osin, kun on mahdollista, tehdään BKD –valvonta suunnitelman mukaisen muun valvonnan yhteydessä.

### **7.2.4 Muu tautiseuranta**

Ruokavirasto pyytää vuosittain seurantanäytteiden ottamista erillisen suunnitelman mukaan. Näytteenoton toteutumisesta ja niiden ottamisesta määräajassa vastaa 1.3.2020 alkaen kaupungineläinlääkäri (sijaistava).

### **7.2.5. Eläimistä saatavat sivutuotteet**

Keurusselän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella ei ole sivutuotteita käsitteleviä tai varastoivia laitoksia.

Ilmoitukset haaskanpitäjäksi ryhtymisestä ja haaskapaikalle viedystä aineksesta tehdään ko. kunnan kaupungineläinlääkärille. Mahdolliset laittomat haaskapaikat pyritään saamaan ilmoitusmenettelyn piiriin ohjauksen avulla. Kaupungineläinlääkäri (sijaistava) huolehtii ohjauksesta tietoonsa tulleiden epäkohtien (laiton sivutuotteiden hävitys) osalta.

### **7.2.6 Vienti ja tuonti EU:n ulkopuolisten maiden osalta**

Mikäli Aluehallintovirasto ilmoittaa, että paikkakunnalle saapuu kolmansista maista eläin- tai tuote-eriä, joissa on syytä epäillä eläintautiriskiä tai jos epäillään, että eläin- tai tuote-erä on tuotu maahan laittomasti, valvontaeläinlääkäri tai alueen kaupungineläinlääkäri tekee läänineläinlääkärin määräyksestä tarvittavat asiakirja- ja eläin- tai tuote-erätarkastukset aluehallintoviraston ja Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti. Tarkastusten tuloksista ja mahdollisista hallintopäätöksistä raportoidaan aluehallintovirastoon.

EU:n ulkopuolisiin maihin eläimiä tai niistä saatavia tuotteita vievä pyytää virkaeläinlääkäriltä tarkastusta ja selvittää vientiehdot. Viennin ehtojen täytyminen on viejän vastuulla. Valvontaeläinlääkäri tai kaupungineläinlääkäri suorittaa tarkastukset ja kirjoittaa vientitodistukset. Todistukset ja tarkastukset tehdään viejän kustannuksella.

### **7.2.7 Elävien eläinten ja eläimistä saatavien muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden sisämarkkinakauppa**

Ruokavirastoon rekisteröityneistä sisämarkkinakaupan tuojista ja viejistä saadut ilmoitukset ja tuontiluvat vastaanottaa ja arkistoi valvontaeläinlääkäri. Tuontierä ei tarkastuksessa hyväksytty eikä vientierä saa lähetä, jollei virkaeläinlääkäri ole täysin varma ehtojen täyttymisestä. Epäselvissä tapauksissa käännytään aina läänineläinlääkärin tai Ruokaviraston puoleen.



### 7.2.7.1 Sisämarkkinatuonti

Tuontierien tarkastukset alueella suorittaa valvontaeläinlääkäri ja hänen poissa ollessaan kaupungineläinlääkäri. Tarkastusten raportointi tapahtuu TRACES-järjestelmään täyttämällä terveystodistuksen valvonta- eli III-osio. Valvontaeläinlääkärillä on käytössään TRACES-järjestelmän tunnukset, samoin osalla kunnaneläinlääkäreistä.

Annettujen määräysten toteutuminen seurataan aina, esim. varmistamalla että eläimet on palautettu alkuperämaahan tai että ne on lopetettu. Seuranta tapahtuu pyytämällä esim. virka-apua tullilta ja tekemällä yhteistyötä alkuperämaan viranomaisten kanssa tai pyytämällä lopetustodistus eläimen lopettaneelta eläinlääkäriltä.

### 7.2.7.2 Sisämarkkinavienti

Valvontaeläinlääkäri tai kaupungineläinlääkäri tarkastaa lähetyksen ennen vientiä Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti ja laatii terveystodistuksen tarkastuksen perusteella. Virkaeläinlääkärin todistusta ei vaadita ei-kaupallisessa koirien, kissojen, hillerien ja frettien viennissä. Todistukset ja tarkastukset tehdään viejän kustannuksella.

## 7.3 Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten hyvinvoinnin valvonnalla tarkoitetaan eläinsuojelulain, eläinkuljetuslain ja eläinkuljetusasetuksen sekä niiden nojalla annettujen säädösten perusteella tehtävää eläinsuojeluvalvontaa. Alueellisten ja paikallisten eläinsuojeluviranomaisten tehtävänä on valvoa, että eläimiä hoidetaan, kohdellaan, käytetään ja kuljetetaan eläinsuojelusäädösten mukaisesti.

Eläinsuojeluilmoitukset ohjataan Keurusselän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella valvontaeläinlääkärille. Valvontaeläinlääkärin poissa ollessa kukin kaupungineläinlääkäri hoitaa kiireellisiä eläinsuojeluasioita toimialueellaan.

Eläinten hyvinvoinnin valvonnasta ja tehtävien hoitamisesta on tehty erillinen sisäinen työnjako (liite 5, Virkatehtävät Keurusselän alueella)

Havaittaessa eläinsuojelutarkastuksella eläinsuojelusäädösten vastaista menettelyä ryhdytään tarvittaviin pakkotoimiin (kiireelliset toimet eläinsuojelulain 44 § nojalla tai kiellot ja määräykset eläinsuojelulain 42 § nojalla). Pakkotoimien toteuttamiselle annetaan määräaika, minkä kuluttua umpeen tehdään kohteeseen uusintatarkastus. Jos uusintatarkastuksella havaitaan, että annettuja määräyksiä tai kieltoja ei ole edelleenkaan noudatettu, annetaan tilanteesta riippuen uusi määräaika tai voidaan esittää aluehallintovirastolle, että se tehostaisi annettua määräystä tai kieltoa uhkasakolla. Tarvittaessa pyydetään apua aluehallintovirastosta.

Tarkastuksista tehdään aina kirjallinen tarkastuspöytäkirja, joka toimitetaan eläimen omistajalle tiedoksi. Eläinsuojelupäätökset annetaan valitusosoituksineen tiedoksi todisteellisesti (saantitodistus, asiakirjan toimittaminen henkilökohtaisesti tai haastemiehen välityksellä). Kaikki asiakirjat tallennetaan Tervekuu-järjestelmään. Valvontaeläinlääkäri vastaa yhteistoiminta-alueella eläinsuojeluvalvonnan toteutumisesta. Hän suorittaa pääsääntöisesti tarkastukset ja tekee tarkastuspöytäkirjat ja päätökset. Tarvittaessa tarkastuksia tehdään yhdessä kaupungineläinlääkärin tai terveystarkastajan kanssa. Kaupungineläinlääkärin tekemät tarkastuskertomukset ja päätökset toimitetaan valvontaeläinlääkärille, joka liittää ne Tervekuu-järjestelmään. Kaikista tarkastuskertomuksista ja päätöksistä lähetetään kopiot Aluehallintovirastolle. Tarvittaessa tehdään tutkintapyyntö poliisille. Jos tarvitaan esitietojen valossa poliisin virka-apua tarkastuksen turvaamiseksi, pyyntö lähetetään etukäteen tilannekeskukseen sähköpostitse. Kiireellisessä tapauksessa virka-apua pyydetään soittamalla hätäkeskukseen.

Eläinsuojelulain 44 §:n mukaisissa kiireisissä tapauksissa eläimille voidaan hankkia hoitoa muualta tai hankkia eläimille hoitaja paikan päälle. Eläimille voidaan hankkia myös rehua tai muita eläimen hyvinvoinnin kannalta ehdottoman välttämättömiä aineita. Lemmikkieläinten vakavissa laiminlyöntitapauksissa päädytään eläinsuojelulain 44 §:n nojalla useimmiten eläinten kiireelliseen haltuunottoon. Eläin toimitetaan pääsääntöisesti johonkin lähiseudun löytöeläinten hoitopaikkaan. Tuotantoeläimille järjestetään yleensä joko rehua ja hoitaja paikan päälle. Jos eläinten hoitoa ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista järjestää, eläimet voidaan eläinsuojelulain 44 §:n nojalla myös lopettaa, toimittaa teurastettavaksi tai myydä käyvästä hinnasta. Nämä toimenpiteet suoritetaan eläinten omistajan kustannuksella.

### **7.3.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus**

Epäiltäessä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan tai käytetään eläinsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisella tavalla, aluehallintovirastolla, kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalla viranhaltijalla, poliisilla sekä aluehallintoviraston valtuuttamalla eläinsuojeluvalvojalla on oikeus tarkastuksen tekemiseen. Tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä kaikkiin tiloihin, joissa eläimiä pidetään. Eläinsuojelutarkastuksen suorittajalla on oikeus tarvittaessa ottaa korvaukset tarkastusta varten tarvittavia näytteitä. Käynnillä tarkastetaan paitsi itse eläimet ja eläinten pitopaikka ja pitopaikan olosuhteet, myös eläimiä varten tarkoitettu ruoka ja juoma sekä välineet ja varusteet.

Epäilyyn perustuvan eläinsuojelutarkastuksen tekee useimmiten kunnan virkaeläinlääkäri. Paikallisen eläinsuojeluviranomaisen pyynnöstä vastuu tarkastuksen ja päätöksen tekemisestä vaikeimpien eläinsuojelutehtävien osalta voidaan kuitenkin siirtää kunnalta läänineläinlääkärille. Kunta voi pyytää tapauksen siirtoa aluehallintovirastolle esimerkiksi tilanteessa, jossa toimija ei ole noudattanut hänelle toistuvasti annettuja kieltoja tai määräyksiä, ja kieltoa tai määräystä on tarvetta tehostaa uhkasakolla tai teettämisuhalla. Kunta voi pyytää tapauksen siirtoa aluehallintovirastolle myös esimerkiksi tilanteessa, jossa tarkastuskohteessa on useita eläimiä, joiden osalta on tarve ryhtyä eläinsuojelulain 44§:n mukaisiin välittömiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Keurusselän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen eläinsuojelutyöhön varatut resurssit on esitetty resurssitarvekartoituslomakkeella (liite 1). Valvontaeläinlääkäri vastaa valvonnan toteutumisesta yhdessä sijaistavan eläinlääkärin kanssa. Valvontaeläinlääkärin sijaisena toimii kiireellisissä asioissa yksi kaupungineläinlääkäreistä (sijaistava) sekä tarvittaessa kaikki kaupungineläinlääkärit.

### **7.3.2 Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus**

Tarkastuksia voidaan tehdä myös ilman epäilyä eläinsuojelulain rikkomisesta sellaisiin paikkoihin, joissa toiminta edellyttää eläinsuojelulaissa tarkoitettua luvan hakemista aluehallintovirastolta tai ilmoituksen tekemistä aluehallintovirastolle. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi sirkukset, eläintarhat ja -näyttelyt, eläinkaupat, pieneläinhoitolat, suuret kennelit sekä ravi- ja ratsastustallit, riistaeläintarhat ja lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat. Ilman epäilyä tarkastuksia saadaan tehdä myös eläinkilpailuihin ja muihin vastaaviin tilaisuuksiin.

Luvan- ja ilmoituksenvaraiset kohteiden lukumäärä on ilmoitettu resurssitarvekartoituslomakkeella. Tarkastukset näihin kohteisiin suoritetaan ensimmäisen tarkastuksen jälkeen kohdekohtaisen riskinarvioinnin perusteella.

## 8 ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUJEN TOIMEENPANO

### 8.1 Peruseläinlääkäripalvelut ja tuotantoeläinten terveydenhuolto

Kaupungineläinlääkäreiden tuottamien praktiikkapalveluiden määrä v. 2020 ilmenee liitteenä olevasta taulukosta (liite 4). Nykyisellä henkilöstömäärällä on pystytty pääsääntöisesti tuottamaan tarvittavat peruseläinlääkäripalvelut sekä hyötyeläimille että muille eläimille. Ongelmia ja resurssipulaa palvelun tarjonnassa aiheuttaa lähinnä akuutit poissaolot.

Keurusselän yhteistoiminta-alueella tuotetaan laadultaan vähintään tavanomaisia eläinlääkintähuollon palveluita. Palveluita tuottaa riittävän koulutuksen saanut ja kokenut henkilöstö. Jokainen kaupungineläinlääkäri tuottaa arkipäivisin ensisijaisesti sijoituskunnassaan peruseläinlääkäripalvelut sekä hyötyeläimille että muille eläimille. Terveystuottopalveluiden osalta pyritään siihen, että tila voi valita käyttämänsä eläinlääkärin halutessaan myös naapurikunnan puolelta.

Yhteistoiminta-alueen asiakkaille on järjestetty maksuton puhelinneuvonta ja ajanvarauspalvelu virka-aikana. Asiakkaat tavoittavat kaupungineläinlääkärin aamulla puhelinaikana. Ei-kiireellisiä tapauksia koskeva neuvonta ja ajanvaraukset on pyritty ohjaamaan puhelinaikoihin. Puhelinajan jälkeen eläinlääkärit vastaavat puhelimeen mahdollisuuksiensa mukaan ja asiakkaat voivat kiireellisissä asioissa jättää soittopyynnön vastaajaan. Kaupungineläinlääkärit huolehtivat vastaajaviestien ajantasaisuudesta sekä siitä, että soittopyyntöihin vastataan kohtuullisessa ajassa. Eläinten hyvinvointiongelmia ja tarttuvia eläintauteja koskevia ilmoituksia voi tehdä virka-aikana valvontaeläinlääkärin ja kaupungineläinlääkärin (sijaistava) puhelinnumeroon.

### 8.2 Kiireellinen eläinlääkäripalvelu

Kunnan tehtävä on tarjota kiireinen eläinlääkäripalvelu kaikille kotieläimille kaikkina vuorokauden aikoina eli järjestää toimivat palvelut myös päivystysaikana. Virka-aikana kiireellistä eläinlääkäripalvelua tarjoavat kaupungineläinlääkärit toimialueella.

Eläinlääkäripäivystys virka-ajan ulkopuolella (klo 16.00-08.00, viikonloppuisin ja pyhinä) on järjestetty maakunnallisen eläinlääkäripäivystyssopimuksen mukaisesti v. 2011 alusta lukien. Hyöty- ja lemmikkieläinpäivystys järjestetään eriyttynä niin, että kunnaneläinlääkärit vastaavat hyöty- ja suurelänpäivystyksestä. Hyötyeläinpäivystysalue on ns. eteläinen Keski-Suomi. Kerrallaan päivystää kolme hyötyeläinpäivystäjää. Kukin kaupungineläinlääkäri päivystää joka 5. päivystysvuoron (sijaiseläinlääkärille siirtyy pieni osa näistä vuoroista). Päivystykseen on luotu keskitetty maksullinen puhelinpalvelujärjestelmä, palvelun tuottaa Sonera.

Pieneläinpäivystyksen hallinnointi- ja järjestämisvastuu on maakunnallisen päivystyssopimuksen mukaisesti Jyväskylän kaupungilla. Pieneläinpäivystysalue kattaa koko Keski-Suomen maakunnan mukaan lukien muutaman maakunnan ulkopuolisen kunnan. Jyväskylän kaupungin ympäristöterveysosastolla ei ole henkilöstöresursseja lemmikkieläinten päivystyspalveluiden tuottamiseen ja toteutus perustuu ostopalveluun. Pieneläinpäivystyksen hoitaa vuoden 2018 alusta lukien toistaiseksi Omaeläinklinikka Jyväskylässä.

## 9 OHJAUS

### 9.1 Suunnitelman arviointi ja toteutumisen valvonta

Ympäristöterveydenhuollon yhteinen valvontasuunnitelma hyväksytään Keurusselän ympäristölautakunnassa. Lautakunnan esityslistat ja päätökset ovat näkyvillä Keuruun kaupungin internetsivuilla. Ennen hyväksymistä suunnitelmaan on pyydetty kommentteja ja kehitysehdotuksia ympäristöterveyspäälliköltä ja kaikilta kaupungineläinlääkäreiltä.

Yhteistoiminta-alueen tulee toimittaa eläinlääkäripalveluja sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa koskeva suunnitelmansa aluehallintovirastolle aina, kun suunnitelmaa on tarkistettu, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Tämä suunnitelma on laadittu vuosille 2020-2024 ja se tullaan tarkastamaan vuosittain. Toteutumisen arviointi tehdään lautakunnassa maaliskuun loppuun mennessä edeltävän vuoden osalta.

### 9.2 Koulutus ja työnohjaus

Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan aluehallintoviraston ja Ruokaviraston järjestämiin koulutuksiin ja työnohjauksiin. Asiaa on käsitelty myös kohdassa 3.3.

## 10 LAATU

Asiakaspalautteen, mahdollisten valitusten ja mahdollisten aluehallintoviraston tarkastusten ja auditointien perusteella kunnan on suunnitelmaa päivittäessään huomioitava kehittämistä vaativat seikat. Kunnan tulee suunnitelmallisesti kerätä em. tilanteissa esille tulleita kehittämistarpeita ja seurata tehtyjen korjaavien toimenpiteiden edistymistä. Keurusselän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen osalta vastuu kehitystarpeiden huomioimisesta on ympäristöterveyspäälliköllä.

Eläinlääkäripalveluiden valitukset ja korvauspyynnöt käsittelee ympäristöterveyspäällikkö, joka myös tarvittaessa vie ne eteenpäin Keurusselän ympäristölautakunnan käsiteltäviksi. Harkinnan mukaan lautakunta voi pyytää lausuntoa Eläinlääkintävahinkojen arviointilautakunnalta. Valvontatoimista tehdyt hallintovalitukset käsittelee Hämeenlinnan hallinto-oikeus ja muut kantelut ja valitukset se viranomaisen, jolle valitus on kohdistettu.

## 11 SEURANTA JA RAPORTOINTI

### 11.1 Annettujen kieltojen ja määräysten noudattaminen

Viranomaistoimenpiteiden sekä mahdollisten korjaavien toimenpiteiden loppuunsaattamisen varmistamiseksi uusintatarkastukset suoritetaan määräajan kuluttua umpeen ja tarvittaessa ryhdytään pakkokeinojen käyttöön.

### 11.2 VASU-raportointi

Toimitaan Ruokaviraston ohjeen ”Ohje kunnallisen elintarvikevalvonnan sekä eläinten terveys- ja hyvinvointivalvonnan raportoimiseksi aluehallintovirastoon” mukaisesti.

### **11.3 Muut viranomaisten pyytämät raportit ja tilastot**

Eläinsuojelutarkastuskertomukset ja päätökset toimitetaan välittömästi tai vähintään kuukausittain aluehallintovirastoon. Terveysvalvontaohjelmien mukaisten tarkastusten asiakirjat toimitetaan kahden viikon sisällä aluehallintovirastoon.

Muut viranomaisten pyytämät yhteenvedot toimitetaan esitettyjen aikataulujen mukaisesti.

### **11.4 Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi**

Kaupungineläinlääkärien osalta kerätään ja tilastoidaan seuraavat tiedot:

- sairaskäynnit virka-aikana
- sairaskäynnit päivystysaikana
- pieneläinvastaanottokäynnit virka-aikana
- pieneläinvastaanottokäynnit päivystysaikana
- terveydenhuoltokäynnit

Valvontaeläinlääkäriin osalta kerättävät tiedot ovat:

- eläinsuojelutarkastukset
- eläinsuojelupäätökset
- eläintautilain mukaiset tarkastukset ja näytteenottokäynnit
- elintarvikelaitostarkastukset
- maidontuotantotilojen tarkastukset
- ensisaapumisvalvonnan tarkastukset
- vierasainenäytteenottokäynnit

# LIITTEET

## Liite 1. Resurssitarpeen kartoitus

Kunta / Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue
<b>Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto</b> (Keuruu, Mänttä-Vilppula, Jämsä, Kuhmoinen, Ruovesi, Virrat)

### 1. ELÄINMÄÄRÄT KUNNAN ALUEELLA (tiedot 26.11.2021 Maaseutuhallinto)

a. Tuotantoeläintilat	Lkm
Nautatilat	126
Sikatilat	7
Lammas- ja vuohitilat	9
Hevostilat	77
Siipikarjatilat	9
Vesiviljelylaitokset	2
Turkistarhat	1
Tarhatun riistan tilat	5
Mehiläistarhat	26
Muut tuotantoeläinyksiköt	0
b. Lemmikit	Lkm
Arvio lemmikkien määrästä	7000

### 2. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

a. Terveydenhuoltosopimukset	
Nauta	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	-
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	68
Terveydenhuoltotilojen osuus (% kaikista nautatiloista)	-%
Siat	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	-
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	4
Terveydenhuoltotilojen osuus (% kaikista sikatiloista)	-%
Siipikarja	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	-
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveydenhuoltotilojen osuus (% kaikista siipikarjatiloista)	-%
Muut terveydenhuoltosopimukset	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	1

Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	1
<b>Terveydenhuoltotyön resurssitarve (htv)</b>	0,6 htv
b. Muut kunnan eläinlääkäripalvelut, arvio palvelutarpeesta	
Sairaskäynnit tiloilla (muu kuin terveydenhuolto)	Lkm
Sairaskäynnit virka-aikana	1619
Sairaskäynnit päivystysaikana	259
Sairaskäynnit pieneläimet	Lkm
Sairaskäynnit virka-aikana	1649
Sairaskäynnit päivystysaikana	257
<b>Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve (htv)</b>	6,6 htv

### 3. ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA

a. Terveysvalvonta	
Pakolliseen terveystarkkailuun kuuluvat tilat	Lkm
Siipikarjan salmonellavalvontaohjelma	15
Uudistuseläimiä tuottavat sikalat, salmonellavalvonta	0
Keinosiemennyssonneja tuottavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	1
Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	0
Vapaaehtoiseen terveystarkkailuun kuuluvat tilat	Lkm
Maedi-visna /CAE	3
Scarpie	
Tarhattujen hirvieläinten terveystarkkailuohjelma	0
Vesiviljelyeläinten terveystarkkailukohteet	12
b. Muu eläinten terveyden valvonta	20
<b>Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve (htv)</b>	0,25 htv

### 4. SIVUTUOTEVALVONTA

Haaskanpitäjiksi ilmoittautuneet toimijat	Lkm
	4
Ilmoitetut haaskat	5
Sivutuotealan laitokset	0
Hautaamisilmoitukset	0
<b>Sivutuotevalvonnan resurssitarve (htv)</b>	0,05 htv

### 5. ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

a. Ilmoituksenvaraiset kohteet	Lkm
Kennelit	19
Hevostallit	36

Riistanhoidolliset tarhat	0
Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat	10
Eläinkaupat	0
Eläinhoitolat	7
b.Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset	Lkm
Arvio epäilyyn perustuvista tarkastuksista	100
c.Muu eläinten hyvinvoinnin valvonta	10
<b>Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve (htv)</b>	<b>1,0 htv</b>

## 6. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON HENKILÖRESURSSIT

a. Eläinlääkärit	Htv
Eläinlääkäripalvelut	6,6
Eläinten terveyden valvonta	0,25
Sivutuotevalvonta	0,05
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	1,0
Elintarvikevalvonta	0,13
Muut tehtävät	0,02
Eläinlääkärit yhteensä	8
Päivystykseen osallistuvien eläinlääkäreiden määrä (lkm)	7
b.Muut kuin eläinlääkärit	Htv
Eläinhoitaja/avustaja	0
Terveystarkastajan tekemä eläinsuojeluvalvonta	0
Muut tehtävät	0,6
Muut kuin eläinlääkärit yhteensä	0,6
Ostopalvelut eläinlääkintähuollossa (sanallinen kuvaus)	
Ostopalveluiden laajuus ja laatu:	
<b>virka-ajan ulkopuolinen pieneläinpäivystys toteutetaan ostopalveluna</b>	



## Liite 2. Eläinlääkintähuollon tehtävänkuvaukset ja työnjako

### Vornanen Anne, ympäristöterveyspäällikkö

- vastaa eläinlääkintähuollon resursseista ja työnjaosta sekä suunnittelusta ja raportoinnista
- päivystysjärjestelyt yhteistoiminta-alueella
- esittelee eläinlääkintähuollon asiat Keuruun ympäristölautakunnassa

### Valvontaeläinlääkäri (avoin virka)

- vastaa eläintautivalvonnan kunnallisesta toteutumisesta
  - pakolliset ja vapaaehtoiset terveysvalvontaohjelmat erityisesti lampaat/vuohet, siipikarjan salmonellavalvonta ja vesiviljely
  - elävien eläinten tuonti ja vienti
  - Ruokaviraston määräämien seurantanäytteiden ottaminen
  - tautiepäilyt (lakisääteisesti vastustettavien tautien osalta)
- vastaa eläinsuojeluvalvonnan kunnallisesta toteutumisesta
  - eläinsuojeluilmoitusten käsittely
  - vastaa valvonnan toteutumisesta
  - ilmoituksen- ja luvanvaraisen toiminnan valvonta
- aluehallintoviraston määräämät muut tehtävät
- ensisaapumisvalvonta
- vastaa vierasainevalvonta-ohjelmien näytteenotosta
- eläinperäisten elintarvikkeiden laitosvalvonta yhdessä ympäristöterveystarkastajien kanssa
- em. kohteiden elintarvikelain mukaiset hyväksymispäätökset
- maidontuotantotilojen valvonta
- eläinperäisten elintarvikkeiden vientitarkastukset (mm. Venäjän vienti)
- sivutuotteisiin liittyvä valvonta

## Kaupungineläinlääkärit

**Lähteinen Paula**, Ruovesi, vastaavan eläinlääkäriin tehtävät 20 %

**Keskinen Ulla**, Jämsä

**Mattsson Outi**, Virrat

**Sarja Pia/Lukkariniemi Silja**, Mänttä-Vilppula

**Suolaniemi Jenni**, Keuruu

**Virtanen Sonja**, Kuhmoinen

- peruseläinlääkäripalvelut mukaan lukien terveydenhuoltotyö ja kiireellinen eläinlääkäriapu (ensisijaisena vastuualueena sijoituskunta, toissijaisesti koko alueella)
- hyötyeläinpäivystys omalla päivystysalueella
- tarvittaessa kiireelliset eläinsuojeluasiat valvontaeläinlääkäriin ja sijaistavan kaupungineläinlääkäriin poissa ollessa
- kiireelliset eläintautiasiat valvontaeläinlääkäriin ja sijaistavan kaupungineläinlääkäriin poissa ollessa ja tarvittaessa apuna
- elävien eläinten tuonti- ja vientitarkastukset sekä eläimistä saatavien elintarvikkeiden vientitarkastukset valvontaeläinlääkäriin poissa ollessa
- keinosiemennyssonniin lähtötarkastukset
- maitohygieniatarkastukset

- kaupungineläinlääkit tekevät eläinsuojeluvalvontaan, eläintautivalvontaan, vientiin ja terveysvalvontaohjelmiin liittyviä käyntejä yhteistyössä valvontaeläinlääkärin kanssa. Näiden tehtävien hoidossa otetaan aina huomioon tarkoituksenmukaiset työjärjestelyt ja jääviysnäkökohdat.

**Antti Mäkiäho**, kaupungineläinlääkärineläinlääkäri (sijaistava), Jämsä

- Praktikkoeläinlääkäreiden sijaistus poissaolojen aikana – 60 % työajasta
- Eläinsuojeluvalvonnassa valvontaeläinlääkärin parina hankalissa tapauksissa sekä tarvittaessa ja valvontaeläinlääkärin poissa ollessa kiireelliset valvontatehtävät
- Eläintautivalvontaa:
  - siipikarjan salmonella- ja lintuinfluenssa –näytteenotto
  - haaskavalvonta
  - vesiviljelyn valvonta
  - lampaiden maedi-visna –näytteenotto
  - muut Ruokaviraston toimeksiannot näytteenotossa

## Liite 3. Subventiot

### Hyötyeläinten hoitamisesta aiheutuvien kustannusten korvaus

#### JÄMSÄ, KEURUU, KUHMOINEN JA RUOVESI

Korvausperuste	Omavastuu	Korvaus	enintään
Matka	15 €		
Käyntimaksu – arkisin	30 €		80 €
– päivystysaikana (kun käyte- tään korotettua taksaa)	60 €		80 €

Korvausta ei makseta hevosten eikä lemmikki- tai harrastuseläiminä pidettävien hyötyeläinten (lammas, poro, poni yms.) hoitamisesta.

Korvaukset maksetaan vain yhteistoiminta-alueen kunnaneläinlääkäreiden ja päivystävien eläinlääkäreiden käynneistä. Korvausta ei makseta arvonlisäveron osuudesta.

#### MÄNTTÄ-VILPPULA

Korvausperuste	Omavastuu	Korvaus	enintään
Matka	15 €		
Käyntimaksu – arkisin	30 €		
– päivystysaikana	40 €		
Toimenpidepalkkio	50 €		150 €

Korvaukset maksetaan vain yhteistoiminta-alueen kunnaneläinlääkäreiden ja päivystävien eläinlääkäreiden käynneistä. Korvausta ei makseta arvonlisäveron osuudesta.

#### VIRRAT

Korvausperuste	Omavastuu	Korvaus	enintään
Matka	15 €		
Käyntimaksu – arkisin	30 €		
– päivystysaikana (kun käyte- tään korotettua taksaa)	40 €		
Toimenpidepalkkio	50 €		150 €

Korvausta ei makseta hevosten eikä lemmikki- tai harrastuseläiminä pidettävien hyötyeläinten (lammas, poro, poni yms.) hoitamisesta.

Korvaukset maksetaan vain yhteistoiminta-alueen kunnaneläinlääkäreiden ja päivystävien eläinlääkäreiden käynneistä. Korvausta ei makseta arvonlisäveron osuudesta.

## Liite 4. Eläinlääkintähuollon tilastot v. 2020

Kaupungineläinlääkäreiden hyöty- ja lemmikkieläinkäynnit (sis. päivystys)

	suureläimet, käyntimäärä		pieneläimet, käyntimäärä		terveydenhuolto- käynnit
	päiväaikaan	päivystys	päiväaikaan	päivystys	
Jämsä	203	79	199		2
Keuruu	109	31	99		30
Kuhmoinen	618		222		20
Mänttä-Vilppula	63	36	578		0
Ruovesi	141	27	132		5
Virrat	225	26	199		60
Sijaistava eläinlääkäri	260	59	220		7
muut sijaiset, arvio	0	1	0		0
pieneläinpäivystys				257**	
yhteensä	1619	259	1649	257**	124
	** ostopalvelu				

## Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta 2020

	eläinsuojeluvalvonta		eläintautivalvonta			vientitarkastukset
	päätökset	tarkastukset	päätökset	tarkastukset	muut	
koko alue	14	82	0	27	7	1

## Liite 5. Virkatehtävät Keurusselän alueella

### Elintarvikelain alaiset:

- **Eläinperäisiä elintarvikkeita valmistavat/käsittelevät laitokset** 4 kpl, 6 tarkastuskäyntiä/vuosi  
*valvontaeläinlääkäri ja ympäristöterveystarkastaja  
Vaissi, Kalastusyhtymä Kääpä, Aittolahden tila ja Jokilaakson juustola*
- **Maidontuotantotilat** 66 kpl (valvontakäynnit joka 3.-5. vuosi)  
*valvontaeläinlääkäri/ praktikot*
- **Vientitodistukset ja viennin valvonta**  
Jokilaakson Juustolla on Venäjänvientioikeudet (raja tällä hetkellä kiinni), lisäksi todistuksia on kirjoitettu aiemmin Singaporeen ja Etelä-Koreaan. Muilla laitoksilla ei tällä hetkellä ole vientiä.  
*Ulla ja Sonja, (myöhemmin myös Antti)*
- **Ensisäapumispaikkavalvonta** 1kpl
- **Ante mortem –tarkastukset / lihantarkastus**  
Tällä hetkellä 2kpl palvelua käyttäviä villisikatiloja (Ruovesi 2 kpl) ja 1 kpl strutsitila (Ruovesi). Kuluvana vuonna on eläinlääkärin toimesta tehty 4 tarkastuskäyntiä, määrä on todennäköisesti lisääntymässä.  
*kaikki*

### Eläintautilain alaiset:

- **Traces elävien eläinten vientitodistukset (ja –tarkastukset)**  
**Vuonna 2021 valvontaeläinlääkärin toimesta tehty n. 10 kpl (hevosia 7, sikoja 3)**  
*Ilmoitus on tultava väh. 2 viikkoa ennen vientiä. Tunnukset: yhteistunnukset kaikilla eläinlääkäreillä*
- **Traces tuontitarkastukset**  
Ohjeistuksen mukaan näitä tulisi tehdä 1kpl/vuosi/tuoja, mutta käytännössä ei ole yksittäisten hevosten tuojia tarkastettu. Ruotsintuonti-broileremoihin on kohdistettu 1 tarkastus/vuosi ja lisäksi on tarkastettu tuotantoeläinten tuojat, suuria määriä koiria Itä-Euroopasta tuovat ja siittolatarkastusten yhteydessä pakastesperman tuojat. Näitä tarkastuksia ollut muutamia vuodessa, enemmänkin voisi tehdä.  
*valvontaeläinlääkäri, Antti (tarvittaessa muut kaupungineläinlääkärit)*
- **Laittomat tuonnit**  
Muutama tapaus (koira/hevonen) vuosittain, näihin liittyy tarkastus ja hevosilla verinäytteenotto  
*Jokainen hoitaa eteen tulevat tapaukset. valvontaeläinlääkäri/kaupungineläinlääkärit hoitavat tehdyt ilmiannot.*
- **Kalanviljelylaitokset ja luonnonravintolammikot**  
Vapaaehtoiseen BKD –valvontaan kuuluvia tällä hetkellä **3** kpl, näissä vuosittaiset tarkastukset (laitokset Mänttä-Vilppula, Jämsä ja Ruovesi), lisäksi 5 kpl harvemmin tarkastettavia kohteita (Jämsä, Virrat 3kpl, Ruovesi)  
*Antti*

- **Oriasemat**  
Tällä hetkellä 2 kpl kotimaan asema  
*valvontaeläinlääkäri/Antti*
- **Lampaiden maedi-visna tarkastukset ja näytteenotot**  
3 katrasta (Jämsä 2 kpl, Virrat), joista näytteet 3v välein. (Suomi on mahdollisesti saamassa virallisen Scrapie –vapauden, eli Scrapieohjelma tulee todennäköisesti loppumaan, maedi-visna jatkuu).  
*Antti/valvontaeläinlääkäri*
- **Siipikarjan salmonellavalvonta**  
1kpl broileremotila+hautomo Mänttä-Vilppula, tarkastuskäynnit 6 käyntiä/vuosi  
Vuosittain tarkastettavia 5kpl (Mänttä-Vilppula 3kpl, Virrat, Kuhmoinen)  
Pienimuotoisia (tarkastetaan joka kolmas tai toinen vuosi) 13kpl, näitä putkahtelee koko ajan myös lisää kun soittelen siipikarjanpitäjiä läpi (Jämsässä kohteita eniten)  
*Antti*
- **Vastustettavien eläintautien epäilyt/taudinpurkaukset**  
**2021 epäilynäytteet: BVD, PRRS, 2 lintuinfluenssaa**  
2017 EHEC on löytynyt isosta lihanautakasvattamosta Virroilta, 2016 salmonellaa saneerattiin kahdesta hiehotellista, joista toinen Jämsässä ja toinen alueen ulkopuolella (jälkimmäisellä oli asiakastila Virroilla). M. gallisepticum aiemmin löytynyt useammalta pieneltä siipikarjatilalta verinäytteenotossa.  
*Antti/valvontaeläinlääkäri + apuna alueen praktikko*
- **Haaskapaikkojen valvonta ja rekisteröinti**  
Alueella on tällä hetkellä 5 kpl rekisteröityä haaskatoimijaa (Jämsä 3, Kuhmoinen, Virrat), tarkastuksia tehdään Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti **3-5 vuoden välein**.  
*Antti*
- **Sivutuotevalvonta**  
Tehdään epäilyn perusteella. Pari kertaa vuodessa Aluehallintovirastolta tulee selvityspyyntö nautarekisteriepäselvyyksien tiimoilta (haudatuiksi ilmoitetut naudat ja ne kotiteurastetut, joiden sivutuotteet eivät ole päätyneet Honkajoelle, sekä tilat, joissa kotiteurastetaan suuria määriä). Tämän asian tiimoilta tulee myös kyselyjä erilaisilta toimijoilta.  
Hyväksymismenettelykin voisi tulla kyseeseen, jos joku keksisi hankkia vaikkapa raatokontin.  
*valvontaeläinlääkäri/Antti*

### **Eläinsuojelulain alaiset:**

- **Epäilyyn perustuvat tarkastukset ja uusintatarkastukset**  
n. 80-100 kpl/vuosi. Tämä työllistää eniten.  
*valvontaeläinlääkäri ja Antti: tuotantoeläimet*  
*Muut eläinlääkärit*
- **Säännöllisen valvonnan piirissä olevat kohteet**  
hevostallit 36 kpl, eläinhoitolat 6 kpl, riistatarhat (villisika, fasaani) 12 kpl (kotirauhan piirissä olevat kennelit, joita on paljon, tarkastetaan vain epäilyn perusteella)  
*valvontaeläinlääkäri/Antti*

**Muu näytteenotto:**

- **Vierasainenäytteet** tankkimaitonäytteitä, kalanviljelylaitosnäytteitä, hunajanäytteitä, joskus sikojen ja nautojen veri-, virtsa- ja juomavesinäytteitä

*Antti, ympäristöterveystarkastajat (tilamaito)*

- **Lintuinfluenssan ja ND:n seurantanäytteet** tyypillisesti 2-3 siipikarjatilaa verinäytteenotossa/vuosi

*Antti*

**Valvontaeläinlääkärin viran ollessa avoin, ympäristöterveyspäällikkö tarvittaessa määrää tehtävänjaosta tapauskohtaisesti erikseen.**